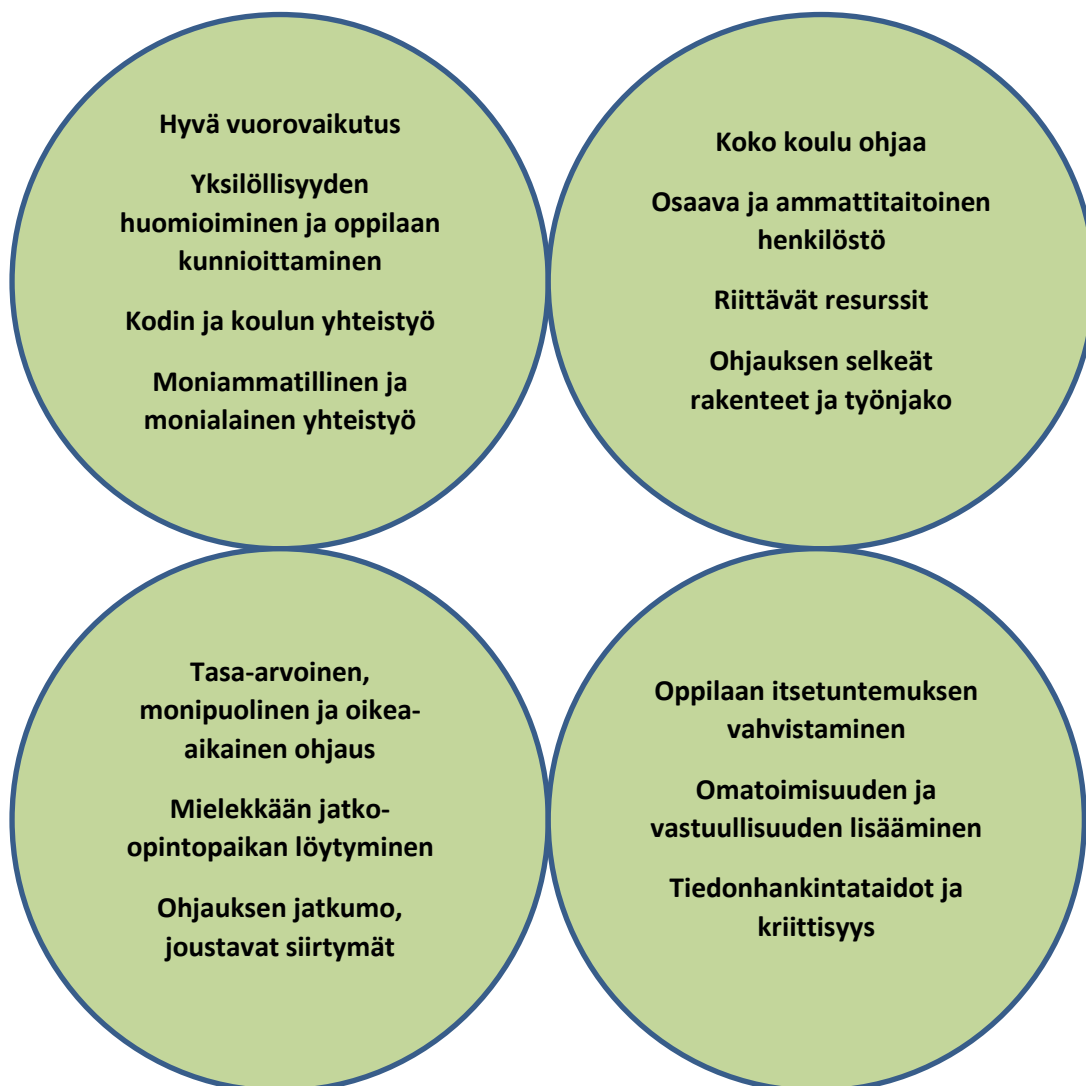

OHJAUSSUUNNITELMA 2021

1 OHJAUSSUUNNITELMAN SISÄLTÖ JA TARKOITUS

Tässä ohjaussuunnitelmassa kuvataan Lohjan kaupungin perusopetuksen ohjaustoiminnan tarkoitus sekä sisältö, rakenne, toimintatavat ja työnjako. Ohjaussuunnitelman tarkoitus on antaa tietoa ja selkeyttää ohjauksen työnjakoa sekä kuvata, mitä tehtäviä koulun ja kunnan eri toimijoilla on ohjauksessa. Ohjaussuunnitelma toimii laadukkaana ohjauksen mallina kaikille ohjauksen toimijoille. Suunnitelma perustuu Opetushallituksen Hyvän ohjauksen kriteereihin ja Suomen opinto-ohjaajat ry:n Ohjauksen eettisiin periaatteisiin. Ohjaussuunnitelma käsitellään koulun opetushenkilöstön kanssa ja yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä lukuvuosittain alkusyksyn aikana. Ohjaussuunnitelma ja sen toteutuminen arvioidaan lukuvuosittain kunta- ja koulukohtaisesti ja sitä päivitetään tarvittaessa.

2 OHJAUKSEN ARVOT JA TAVOITE

Tavoite on, että ohjaus on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa oppilaan oppimisen, kasvun ja kehittymisen tueksi. Ohjauksen tarkoitus on vahvistaa oppilaan omaa toimijuutta ja aktiivista työskentelyä koulunkäynnin ja tulevaisuuden suunnittelussa. Ohjauksella edistetään opiskeluvaiheiden kehittymistä ja opintojen sujumista sekä tuetaan oppilasta elämään, koulutukseen ja uravalintoihin liittyvissä päätöksissä. Oikea-aikaisen ja suunnitelmallisen ohjauksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulunkäynnin sujuvaa etenemistä perusopetuksessa, nivelvaiheissa ja toisen asteen opintoihin kiinnittymisvaiheessa. Oppilaan ohjaaminen on jokaisen kouluyhteisön jäsenen ja erityisesti oppilaanohjaajan tehtävä. Jokaisella on velvollisuus ohjata oppilasta oman tehtäväkuvansa mukaisesti.

3 OHJAUKSEN RAKENTEET, TOIMINTATAVAT JA TYÖNJAKO

Ohjausta Lohjan kaupungin perusopetuksessa toteutetaan kunnan ohjauksesta vastaavien toimijoiden ja kouluyhteisöjen jäsenten yhteistyönä ja erillisinä sovittuina vastuutehtävinä. Koulun tasolla ohjausta toteutetaan yhteistyössä kaikkien koulun toimijoiden kanssa. Rehtori vastaa koulun ohjaustoiminnasta ja organisoii sen yhdessä luokanopettajien (alakouluissa) tai oppilaanohjaajien (yhtenäiskouluissa ja yläkouluissa) kanssa.

Oppilaanohjaus toteutetaan perusopetuksen 1.-6. luokilla kokonaan oppiaineisiin sisällytettynä ja päävastuu ohjauksesta on luokanopettajalla. Oppilaanohjauksessa painottuvat ikätason mukaisesti ryhmäytyminen, oppimaan ohjaaminen, vuorovaikutustaitojen harjoittelu, vastuiden ja velvollisuuksien ymmärtäminen, omien vahvuuksien tunnistaminen ja itsetuntemuksen ja itsetunnon kehittyminen. 6. luokan loppuvaiheessa oppilaanohjaaja pitää ryhmäohjaustunnin 7. luokalle siirtymisestä.

7.-9. luokkien oppilaanohjaus toteutetaan luokkamuotoisena ryhmäohjauksena, pienryhmäohjauksena ja yksilöohjauksena. Luokkamuotoista ryhmäohjausta on puoli vuosiviikkotuntia seitsemännellä luokalla, puoli vuosiviikkotuntia kahdeksannella luokalla ja yksi vuosiviikkotunti yhdeksännellä luokalla. Pienryhmäohjausta järjestetään tilannekohtaisesti lähinnä kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisille lukuvuoden eri vaiheissa. Yksilöohjausta saa jokainen 9. luokan oppilas ja tehostettua yksilöllistä oppilaanohjausta ne 8. ja 9. luokan oppilaat, jotka tarvitsevat sitä. Luokkamuotoisesta ryhmäohjauksesta, pienryhmäohjauksesta, yksilöohjauksesta ja tehostetusta yksilöllisestä oppilaanohjauksesta huolehtivat koulun oppilaanohjaajat ja erityisopettajat sovitun työnjaon mukaisesti.

Liitteessä 1 on esitelty tarkemmin koulukohtainen ohjaustoiminnan työnjako.

OPPILAS

- Oppii kantamaan vastuuta oppimisestaan ja hyvinvoinnistaan
- Oppii suunnittelemaan tulevaisuuttaan ja tekemään perusteltuja valintoja
- On oikeutettu saamaan ohjausta oman koulupäivän aikana ja lisäksi kesällä tarpeen mukaan

HUOLTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- On päävastuussa oppilaan kasvattamisesta ja hyvinvoinnista
- Kannustaa ja on kiinnostunut lapsen/nuoren arjesta
- Huolehtii omalta osaltaan oppivelvollisuuden suorittamisesta
- Huolehtii, että nuori hakeutuu ja aloittaa jatko-opinnot perusopetuksen jälkeen

- Huolehtii omalta osaltaan yhteydenpidosta kodin ja koulun välillä (esim. Wilma, huoltajatapaamiset, vanhempainillat)

REHTORIN/APULAISREHTORIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Vastaa koulun ohjaustoiminnasta ja suunnittelee sen toteuttamisen luokanopettajien ja oppilaanohjaajien kanssa
- Mahdollistaa oppilaanohjaajan ammattitaidon ylläpitämisen
- Luo ohjaukselle toimintaedellytykset ja myönteisen ohjausilmapiirin
- Huolehtii, että kaikilla ohjaukseen osallistuvilla on siihen edellytykset ja riittävät resurssit
- Järjestää tarvittavan tiedottamisen arviointiin liittyen

OPPILAANOHAJAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Koordinoi koulun ohjaustoiminnan yhdessä rehtorin kanssa
- Toimii ohjauksen pedagogisena asiantuntijana
- Pitää ryhmäohjaustunnin 6.-luokkalaisille
- Antaa yksilö-, pienryhmä- ja luokkamuotoista ohjausta 7.-9.-luokkalaisille
- Antaa arvionsa mukaan tehostettua henkilökohtaista ohjausta sitä tarvitseville 8.-9.-luokkalaisille
- Vastaa TET-jaksojen järjestelyistä
- Huolehtii riittävästä ja oikea-aikaisesta ohjauksesta jatko-opintoihin
- Tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten jatko-opintoihin liittyvistä asioista
- Ohjaa ja valvoo, että oppivelvollinen täyttää hakeutumisvelvollisuutensa
- Tarkistaa, onko oppilas saanut opiskelupaikan ja ottaako oppivelvollinen opiskelupaikan vastaan toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksessa
- Tarjoaa ohjausta niille, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa tai eivät ole aloittaneet opintoja (kesäkuussa sekä viikon 31 ja OKM:n vuosittain ilmoittaman "oppivelvollisuuden tarkistuspäivän" välisenä aikana)
- Valvoo, että oppivelvollinen aloittaa opinnot toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksissa
- Ilmoittaa ne oppivelvolliset, joilla ei ole opiskelupaikkaa tai jotka eivät ole aloittaneet opintoja perusopetuksen jälkeen, asuinkunnalle (asuinkunnan Valpas-toimijalle) OKM:n vuosittain ilmoittamana "oppivelvollisuuden tarkistuspäivänä"
- Osallistuu moniammatilliseen ja verkostoyhteistyöhön
- Osallistuu yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön ohjauksen pedagogisena asiantuntijana
- Organisoii koulunsa opetuksen tiedonsiirron perusasteelta toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin
- Siirtää oppilaan koulunkäynnin tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin
- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin
- Osallistuu huoltajatilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa
- Seuraa koulutusjärjestelmän ja työelämän muutoksia
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. oppilaanohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin
- Tekee yhteistyötä muiden peruskoulujen, toisen asteen koulutusten, nivelvaiheen koulutusten, korkea-asteen koulutusten, TE-keskuksen, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien tahojen kanssa

LUOKANOHAJAJAN/LUOKANOPETTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Opettaa opetussuunnitelman mukaisia oppilaanohjauksen sisältöjä vuosiluokilla 1-6
- Toimii oppilaan kannustavana lähiohjaajana
- Perehdyttää oppilaan koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaiden ryhmäytymisestä

- Huolehtii yhteydenpidosta kodin ja koulun välillä (esim. Wilma)
- Tapaa oppilaita ja heidän huoltajiaan säännöllisesti
- Seuraa oppilaiden opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa ja ohjaa tarvittaessa henkilökohtaisesti
- Tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa (mm. työelämäpäivät ja oppilaitosvierailut)

AINEENOPETTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Opettaa oman oppiaineensa opiskelutekniikat ja työtavat
- Opettaa oman oppiaineensa oppimaan oppimisen taitoja
- Huomioi opetuksessaan ja arvioinnissaan erilaiset oppijat
- Seuraa oppilaan etenemistä omassa oppiaineessaan ja ohjaa tarvittaessa henkilökohtaisesti
- Vahvistaa oppilaan realistista minäkuvaa ja osaamista arvioinnin ja palautteen kautta
- Tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa (mm. työelämäpäivät ja oppilaitosvierailut)
- Tuntee oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksia ja työelämätarpeita sekä esittelee niitä oppitunneillaan
- Tekee yhteistyötä jatko-opintoja tarjoavien oppilaitosten ja työelämän kanssa oppiaineisiinsa liittyen ja mahdollisuuksien mukaan

ERITYISLUOKANOPETTAJAN/ERITYISOPETTAJAN/ LAAJA-ALAISEN ERITYISOPETTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat yhteistyössä aineenopettajien, luokanopettajien ja luokanohjaajien kanssa
- Tukee aineenopettajia ja luokanopettajia erilaisten oppijoiden tuen tarpeiden huomioimisessa
- Auttaa oppilaita löytämään heille sopivat opiskelun tavat ja tekniikat
- Sopii tukea tarvitsevien oppilaiden ohjauksen työnjaosta yhdessä rehtorin ja oppilaanohjaajan kanssa
- Ohjaa oppilaitaan jatko-opintojen suunnittelussa yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa
- Laatii tarvittavat lausunnot oppilaan jatko-opintohakuihin liittyen
- Siirtää oppilaan koulunkäynnin tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin
- Siirtää tarvittavia oppilashuollon tietoja 6.-7. luokkien nivelvaiheessa
- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin

KOULUKURAATTORIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Vahvistaa oppilaan kasvua ja hyvinvointia sekä toimii tukena haastavissa elämäntilanteissa
- Tekee moniammatillista yhteistyötä muiden ohjauksen toimijoiden ja verkostojen kanssa
- Siirtää tarvittavia oppilashuollon tietoja 6.-7. luokkien nivelvaiheessa
- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin

KOULUPSYKOLOGIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Laatii tarvittavat lausunnot oppilaan jatko-opintohakuihin liittyen
- Tekee moniammatillista yhteistyötä muiden ohjauksen toimijoiden ja verkostojen kanssa
- Siirtää tarvittavia oppilashuollon tietoja 6.-7. luokkien nivelvaiheessa
- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin

KOULUTERVEYDENHOITAJAN/KOULULÄÄKÄRIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Kertoo oppilaalle terveydellisten asioiden vaikutuksista ammatinvalintaan
- Siirtää tarvittavia oppilashuollon tietoja 6.-7. luokkien nivelvaiheessa

- Siirtää tarvittaessa oppilashuollon tietoja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin

KOULUSIHTTEERIN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Vastaa koulukyyteihin, TET-matkoihin ja ateriakorvauksiin liittyvistä asioista
- Tarkistaa ja muokkaa tarvittaessa oppilaan tietoja oppilashallinto-ohjelmassa
- Tarkistaa oppilaan tietoja Koskesta

KOULUNKÄYNNINOHJAAJAN/ERITYISAVUSTAJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Tukee ja ohjaa oppilasta arjen koulunkäynnin asioissa

KOULUN MUUN HENKILÖKUNNAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Tukee ja toteuttaa koulun kasvatustavoitteita
- Tekee ohjaustyötä oman tehtäväkuvansa mukaisesti

KUNNAN YHTEISEN NIVELVAIHEEN OHJAUKSESTA VASTAAVAN HENKILÖN / ASUINKUNNAN VALPAS-TOIMIJAN OHJAUKSELLISET TEHTÄVÄT

- Ottaa vastaan ja asiakkaakseen elokuussa ne perusopetuksen päättäneet nuoret, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa tai eivät ole aloittaneet opintojaan OKM:n päättämään "oppivelvollisuuden tarkistuspäivään" mennessä
- Arvioi nuoren kokonaistilanteen ja tuen tarpeen oppivelvollisen ja huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa
- Antaa oppivelvolliselle ohjausta
- Ohjaa oppivelvollista hakeutumaan koulutukseen ja tarvittaessa tarkoituksenmukaisesti muihin palveluihin tai hakemaan oppivelvollisuuden keskeyttämistä
- Ohjaa nuoren uuteen opiskelupaikkaan toisen asteen tai nivelvaiheen koulutukseen tai osoittaa hänelle opiskelupaikan nivelvaiheen koulutuksesta
- Tekee yhteistyötä toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksen järjestäjien, nuorisotyön ym. tarvittavien tahojen kanssa

4 TYÖSKENTELY MONIALAISISSA VERKOSTOISSA

Ohjaustyötä tekevät toimivat yhteistyössä koulun henkilöstön ja lähialueen toimijoiden kanssa ja osallistuvat monialaiseen työskentelyyn oman tehtäväkuvansa mukaisesti. Yhteistyön ohjauksellisena tarkoituksena on ohjata ja tukea oppilaan oppimista, kasvua ja kehittymistä. Monialaisiin verkostoihin kuuluvat muun muassa kunta, nuorisotyö, sosiaali- ja terveyspalvelut, kolmas sektori, toisen asteen ja nivelvaiheen koulutustoimijat, korkea-asteen koulutustoimijat, paikalliset yritykset ja yrittäjäjärjestöt, työelämäjärjestöt, nuorten kansainvälisyyttä edistävät toimijat, opetushallitus ja tarvittaessa tulkkipalvelut.

Kaikki koulun toimijat osallistuvat koulun oppilashuoltoon sekä yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä että tarvittaessa yksilökohtaisen oppilashuollon monialaisissa asiantuntijaryhmissä. Erityisesti tätä tekevät rehtorit, koulukuraattorit, koulupsykologit, kouluterveydenhoitajat, koululääkärit, erityisopettajat, luokanopettajat, luokanohjaajat ja oppilaanohjaajat. Oppilaanohjaaja kuuluu koulun yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään ja osallistuu sen työskentelyyn ohjauksen pedagogisena asiantuntijana. Oppilaanohjaaja osallistuu tarpeellisiin yksilökohtaisen oppilashuollon monialaisiin asiantuntijaryhmiin oppilaanohjauksen asiantuntijana ja oppilaan yksilö- ja ryhmäohjaajana.

Koulun henkilöstö tekee tarvittavaa ohjausyhteistyötä sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajien, kolmannen sektorin toimijoiden, nuorisotyön toimijoiden ja muiden nuoren kasvua tukevien toimijoiden kanssa. Näissä painottuu oppilashuollollinen ja nuoren tulevaisuutta vahvistava ohjaustyöskentely ja tätä työtä tekevät erityisesti oppilashuollon toimijat, rehtorit, erityisopettajat ja oppilaanohjaajat.

Työelämäyhteistyötä tekee jokainen koulun henkilöstöön kuuluva oman tehtäväkuvansa mukaisesti. Oppilaanohjaaja pitää yhteyttä työelämään, yrityksiin ja paikalliseen yrittäjäjärjestöön, osallistuu mahdollisuuksien mukaan työelämäaiheisiin koulutuksiin, järjestää tutustumisia ja yritysvierailuja ja organisoii oppilaiden tet-jaksot. Aineenopettaja esittelee työelämää ja mahdollisuuksien mukaan järjestää tutustumisia ja yritysvierailuja omiin oppiaineisiinsa liittyen. Lisäksi kouluissa on lukuvuosi-kohtaisesti yhteistyöprojekteja työelämään liittyen ja niissä koulun henkilöstö työskentelee erikseen sovitun työnjaon mukaisesti.

Koulun henkilöstö tekee yhteistyötä eri koulutusten järjestäjien kanssa, erityisesti paikallisten perusopetuskoulujen ja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutusten järjestäjien kanssa. Peruskoulu-yhteistyötä tekevät erityisesti rehtorit, oppilashuollon toimijat, erityisopettajat ja oppilaanohjaajat. Toisen asteen ja nivelvaiheen koulutusten järjestäjien kanssa yhteistyötä tekevät erityisesti oppilaanohjaajat ja erityisopettajat oppilaiden jatko-opintoihin ja jatko-opintopaikkoihin tutustumisiin liittyen. Yhteistyötä korkea-asteen koulutustoimijoiden ja muiden koulutusten järjestäjien kanssa tekevät erityisesti oppilaanohjaajat jatko-opinto-ohjaukseen liittyen.

5 KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ OHJAUKSESSA

Koulu tekee ohjausyhteistyötä oppilaan kodin kanssa monella tavalla ja sen tarkoitus on tukea huoltajia pysymään mukana oppilaan koulunkäynnissä, antaa tietoa koulunkäynnin sujumisesta ja tukea huoltajia oppilaan jatko-opintojen suunnittelussa. Rehtori mahdollistaa kodin ja koulun välistä yhteistyötä järjestämällä koulun huoltajatilaisuuksia. Oppilaanohjaajat tiedottavat huoltajia koulun oppilaanohjauksesta, ohjauksen järjestelyistä, tet-jaksoista ja jatko-opintoihin hakeutumisesta. Oppilaanohjaajat tekevät yhteistyötä oppilaiden yksilöllisten tarpeiden mukaan, kuten järjestävät huoltajatapaamisia jatko-opintoihin liittyen, osallistuvat oppilaan arviointi- tai kolmikantakeskusteluihin ja oppimissuunnitelma- tai HOJKS-tapaamisiin ja yksilökohtaisiin oppilashuoltotapaamisiin. Oppilaanohjaajat järjestävät päättöluokkalaisten huoltajille jatko-opintoillan ja osallistuvat muihin tarpeellisiin huoltajatilaisuuksiin. Erityisopettajat tekevät yhteistyötä erityisesti tehostetun tuen ja erityisen tuen oppilaiden huoltajien kanssa oppilaan oppimaan oppimisen taitojen ja opetuksen järjestelyjen parissa. Luokanopettaja ja luokanohjaaja tiedottavat huoltajia, ohjaavat oppilaan arjen koulunkäyntiä ja tekevät tähän liittyvää yhteistyötä huoltajien kanssa mm. arviointikeskusteluihin ja kolmikantakeskusteluihin.

6 TEHOSTETTU HENKILÖKOHTAINEN OPPILAANOHJAUS

Oppilas, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, saa yksilö-, pienryhmä- ja ryhmäohjauksen lisäksi tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta 8. ja 9. luokilla. Oppilaanohjaaja arvioi, ketkä oppilaat tarvitsevat ja hyötyvät tehostetusta oppilaanohjauksesta ja antaa oppilaalle tehostettua ohjausta 1-10 tuntia 8.-9. luokkien aikana. Koulun muut toimijat, kuten oppilashuoltohenkilöstö, erityisopettaja ja luokanohjaaja, sekä huoltajat ja oppilaan hoitavat tahot voivat myös ehdottaa oppilaalle tehostettua oppilaanohjausta.

Syitä tehostettuun henkilökohtaiseen oppilaanohjaukseen ovat tuen tarpeet esimerkiksi koulunkäynnin motivoinnissa ja jatko-opintosuunnitelmien tekemisessä. Tällaisia tilanteita voi esiintyä esimerkiksi oppilaan tehostetun ja erityisen tuen vaiheissa, sairastamistilanteissa, pitkittyneiden poissaolojen jälkeen tai tilanteessa, jossa oppilaalla on rajoitteita jatko-opintovalintoihin liittyen.

Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus on pääosin yksilöohjausta, mutta voi sisältää harkitusti myös pienryhmäohjausta. Ohjauksessa painottuu oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen ja ohjaaminen oppilaalle sopiviin jatko-opintoihin. Osana ohjausta oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma ja siihen kirjataan oppilaan vahvuuksia ja tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Jatko-opintosuunnitelman laadintaan osallistuvat oppilas ja oppilaanohjaaja ja tarpeen mukaan esimerkiksi huoltaja, erityisopettaja, aineenopettaja, luokanohjaaja, kuraattori, psykologi, sosiaalityöntekijä tai muu hoitava tai tukea antava taho. Jatko-opintosuunnitelmaa päivitetään oppilaan ja oppilaanohjaajan ohjaustapaamisissa tarpeen mukaan.

7 JATKO-OHJAUS PERUSOPETUKSEN JÄLKEISIIN OPINTOIHIN

Perusopetuksen päättövaiheessa ryhmä-, pienryhmä- ja yksilöohjauksessa korostuu oppilaiden jatko-opintovalintojen ohjaaminen ja valinnoissa tukeminen. Ohjauksen keskeisenä muotona on oppilaanohjaajan antama henkilökohtainen ohjaus ura- ja ammatinvalintaan liittyviin asioihin ja jokainen 9.-luokkalainen saa yksilöohjausta vähintään yhden kerran lukuvuoden aikana. Tukea tarvitsevan oppilaan yksilöohjaus aloitetaan riittävän ajoissa ja tarvittaessa oppilaalle annetaan tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. Ohjauksessa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäkökulmat. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin toisen asteen ja nivelvaiheen koulutuksiin ja oppilaitoksiin. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa myös tuen jatkumisesta perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä muista tukimuodoista. Jatko-opintoja suunnitellaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa sekä tarvittavien oppilaan kanssa työskentelevien, kuten erityisopettajan, kuraattorin, hoitavan tahon tai vastaanottavan oppilaitoksen edustajien, kanssa.

Oppilaanohjaaja tiedottaa huoltajia jatko-opintoihin hakeutumisesta ja päättöluokkalaisille ja heidän huoltajilleen suunnatuista tapahtumista sekä järjestää 9.-luokkalaisille ja heidän huoltajilleen jatko-opintoillan. Oppilaanohjaaja myös koordinoi jatko-opintoihin haut. Oppilaat tekevät haut huoltajan toiveen mukaisesti joko kotona huoltajan kanssa tai koulussa oppilaanohjaajan kanssa. Oppilaan huoltajia kuullaan lain edellyttämällä tavalla hakuihin liittyvissä asioissa.

Jatko-opintohakujen tulosten julkistamisen aikaan kesäkuussa oppilaanohjaaja käy läpi kaikki hakuihin osallistuneet oppilaansa ja on yhteydessä niihin oppilaisiin, jotka eivät saaneet opiskelupaikkaa, ja heidän huoltajiinsa. Tarvittaessa oppilaanohjaaja on yhteydessä myös muihin oppilaisiin ja huoltajiin. Oppilaanohjaaja ohjaa ja tukee opintopaikan haussa kesäkuussa niitä oppilaita, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa. Oppilaanohjaaja ohjaa elokuussa niitä oppilaita, jotka eivät ole saaneet tai vastaanottaneet opiskelupaikkaa tai eivät ole aloittaneet opintoja toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksessa.

Elokuun loppupuolella, Opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemänä ”oppivelvollisuuden tarkistuspäivänä”, nuoret, joilla ei ole opiskelupaikkaa tai jotka eivät ole aloittaneet opintoja,

siirtyvät kunnan nivelvaiheen ohjauksesta vastaavan henkilön / asuinkunnan Valpas-toimijan vastuulle ja ohjattavaksi. Oppilaanohjaaja siirtää tarvittavien nuorten tiedot Valpas-ohjelmaan ja Valpas-toimija ottaa nuoret asiakkaakseen. Valpas-toimija arvioi nuoren tilanteen, tarjoaa hänelle ohjausta ja tukea, tekee yhteistyötä huoltajan ja tarvittavien muiden tahojen kanssa ja ohjaa oppivelvollista hakeutumaan koulutukseen ja muihin tarkoituksenmukaisiin palveluihin. Tarpeen mukaan Valpas-toimija voi myös ohjata nuorta hakemaan oppivelvollisuuden keskeyttämistä, ohjata nuoren uuteen opiskelupaikkaan tai osoittaa hänelle opiskelupaikan nivelvaiheen koulutuksesta.

Ohjausvastuu nuorista, jotka ovat saaneet opiskelupaikan ja aloittaneet opinnot toisen asteen tai nivelvaiheen koulutuksessa, siirtyy kyseisen koulutuksen järjestäjälle. Tieto opintojen aloittamisesta merkitään Valpas-ohjelmaan.

Tiedonsiirto perusopetuksen ja toisen asteen tai nivelvaiheen koulutusten järjestäjien välillä tapahtuu yhteistyönä. Perusopetuksen järjestäjä siirtää oppivelvollisen opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toisen asteen tai nivelvaiheen koulutusten järjestäjille ja toisen asteen ja nivelvaiheen koulutusten järjestäjät kutsuvat perusopetuksen edustajat tiedonsiirtotapaamisiin elo-syyskuussa ja tarvittaessa myös muina aikoina. Perusopetuksen oppilaanohjaaja organisoii tiedonsiirron kokoamisen, tallentamisen ja tiedonsiirtotapaamisiin osallistumisen omassa koulussaan. Tiedonsiirron kokoamiseen ja tapaamisiin osallistuu perusopetuksesta oppilaanohjaaja ja erityisopettaja ja muut tarvittavat henkilöt. Oppilashuollon tiedonsiirtoa hoitavat kaikki ne henkilöt, joilla on oppilashuollollista tietoa siirrettävänä toisen asteen tai nivelvaiheen koulutukseen. Tätä työtä tekevät erityisesti oppilashuoltohenkilöstö ja tarvittaessa rehtori, oppilaanohjaaja, erityisopettaja ja luokanohjaaja.

8 TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMISEN JÄRJESTELYT

Koulu tekee työelämäyhteistyötä lähialueen toimijoiden kanssa. Näitä ovat esimerkiksi yritykset ja julkisen sektorin työpaikat, kolmannen sektorin työelämätoimijat ja yrittäjäyhdistys. Yhteistyötä tehdään erityisesti niissä oppiaineissa ja tilanteissa, joihin työelämäasiat opetussuunnitelmassa ja ohjaustyössä kuuluvat, esimerkiksi oppilaanohjauksessa ja yhteiskuntaopissa, työelämäprojekteissa ja työelämään tutustumisissa. Yhteistyötä toteutetaan muun muassa koulutusten ja vierailujen muodossa ja oppilaiden TET-jakson yhteydessä. Lisäksi kouluissa on lukuvuosi-kohtaisesti yhteistyöprojekteja työelämän kanssa ja niissä koulun henkilöstö työskentelee erikseen sovitun työnjaon mukaisesti.

Työelämään tutustuminen on osa perusopetuksen oppimäärää. Työelämään tutustumisjakson kautta nuori saa tietoa ja kokemusta ammateista ja työelämästä ja saa vahvistusta oman työelämäosaamisen kartoittamiseen. Lohjalla jokainen 9.-luokkalainen osallistuu noin kahden viikon mittaiseen TET-jaksoon. Mahdollisuuksien mukaan myös 8.-luokkalaisille voidaan järjestää valinnainen työelämään tutustumisjakso.

Työelämään tutustumisen järjestelyjen päävastuu on oppilaanohjaajalla. Oppilaanohjaaja tiedottaa, neuvoo ja ohjaa oppilaita ja huoltajia TET-asioissa ja pitää yhteyttä työelämään. Oppilaat hankkivat TET-paikkansa itse tai huoltajan avustuksella ja oppilaanohjaajat auttavat käytännön järjestelyissä. Erityisen tuen oppilaiden työelämään tutustuminen järjestetään tarvittaessa yksilöllisesti suunnitellen yhteistyössä erityisopettajan kanssa.

9 KEHITETTÄVÄÄ LOHJALLA OHJAUKSEEN, OHJAUSSUUNNITELMAAN JA OPPIVELVOLLISUUDEN LAAJENTAMISEEN LIITTYEN

- Oppilaanohjaajien perjantain tulee olla oppitunnon, koska koulutukset, yhteistyötapaamiset ja infotilaisuudet järjestetään juuri perjantaisin (harmi, että tämä ei edelleenkään toteudu kaikilla kouluilla).
- Huoltajan kuulemislomakkeen muuttaminen Wilma-lomakkeeksi.
- Perusasteen – toisen asteen ja nivelvaiheen kohdalla oppilaasta siirretään opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä tietoja seuraavalle koulutuksen järjestäjille. Perusopetuksen oppilaanohjaajat organisoivat tämän kouluissaan ja lukiot, ammatilliset oppilaitokset ja nivelvaiheen koulut omissa kouluissaan. Lohjalla perusopetuksessa on käytössä tähän liittyvä yhteinen tiedonsiirtolomake. Tavoite on, että tämä lomake muutettaisiin Wilma-lomakkeeksi.
- Tehostetun henkilökohtaisen oppilaanohjauksen ja jatko-opintosuunnitelman lomake Wilma-lomakkeeksi (pohjana SOPO ry:n lomake, tätä kehitetään osana opo-hanketta?).
- Lohjan kouluille yhteiset arviointi/kolmikantakeskustelulomakkeet 7.-9. luokille ja siihen jatko-opintoihin liittyviä kysymyksiä lisää?
- Lohjan kaupungille Valpas-toimija + ohjauksen koordinaattori -henkilö? Valpas-vastuinen kunnan vastuhenkilö, joka ottaa asiakkaakseen pudokkaat oppivelvolliset, ohjaa heitä, on vastuussa ja hoitaa heidän koko prosessia + luo malleja ja vahvistaa niitä ohjauksessa + vahvistaa “symbioosia” perusasteen, nivelvaiheen ja toisen asteen välille, kehittää nivelvaihetta?
- Kaupunkiin oma ohjaustiimi, jota vetää palvelupäällikkö Liisa S. ja johon kuuluisi esim. seuraavia henkilöitä: kunnan Valpas-toimija-ohjauksen koordinaattori, Ohjaamon edustus (uraohjaaja tai etsivä nuorisotyöntekijä), perusopetuksen oppilaanohjaaja, kouluterveydenhoitaja perusopetuksesta, opiskeluterveydenhoitaja (Luksia, LYLL, Kannelopisto, Kisakallio), lastensuojelutyöntekijä. (kiertävät vuorot vuosittain niin, että jokainen alansa ammattilainen pääsisi vuorollaan mukaan tiimiin ja oppisi...)
- 8. lk valinnainen TET (1vko) koko kaupungin oppilaille? (Tällä hetkellä TET-paikkoja ollut rajoitetummin koronasta johtuen + oppilaanohjaajat ei meinaa ehtiä tähän.)
- Kaupungin yhteinen tiedote 9. luokan huoltajille jatko-opinto-haun velvoittavuudesta ja nivelvaiheesta?
- 7.-9. luokkien oppilaille opokirja (esim. Valmentaja) – tällä hetkellä osassa kuluissa on, osassa ei.
- Edelleenkään ei ole resurssia ohjata jokaista 8.-luokkalaista, vaikka täytyisi kyllä.
- Oppilaanohjaajat jokaisessa koulussa automaattisesti yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään? Osassa kouluissa oppilaanohjaaja on, osassa ei.